

Nr 81.

Ankom till riksdagens kansli den 11 maj 1934 kl. 4 e. m.

Utlåtande i anledning av väckt motion om återbetalning till Emanuel Persson, Gunnarn, av viss del av utav honom för inköpt virkespost erlagd köpeskillning.

(2:a avd.)

I en inom andra kammaren väckt, till jordbruksutskottet hänvisad motion, nr 139, av herr *Lindberg* i Umeå har hemställts, att riksdagen måtte besluta uppdraga åt domänstyrelsen att till Emanuel Persson, Gunnarn, såsom återbetalning av viss del av utav honom för inköpt virkespost erlagd köpeskillning, utbetala 10,038 kronor eller eventuellt det mindre belopp, riksdagen kan finna lämpligt fixera.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för denna hemställan, hänvisas till motionen.

Över motionen har utskottet i vederbörlig ordning införskaffat yttrande av domänstyrelsen.

Emanuel Persson i Gunnarn inköpte under år 1920 från Mellersta Stensele revir för en köpeskillning av 33,940 kronor en virkespost om 13,576 träd, varav avverkades ungefär en tredjedel till ett beräknat värde av 11,313 kronor, av vilket belopp Persson inbetalade 8,940 kronor. Hos domänstyrelsen gjorde Persson sedermera framställning om, att kronan måtte återtaga virkespartiet, i anledning av vilken framställning styrelsen den 15 januari 1923 beslöt bemyndiga jägmästaren i Mellersta Stensele revir att med Persson upprätta skriftligt avtal om återgång av köpet i vad det samma avsåge å rot kvarstående träd, dock under villkor att han senast den 15 februari 1923 erlade dels 2,373 kronor såsom resterande likvid för redan avverkade träd, dels ett skadestånd av 3,750 kronor, utgörande 15 procent av den resterande köpeskillningen, 25,000 kronor. I en till domänstyrelsen ingiven ansökan av den 11 januari 1924 hemställde Persson om återbekommande av 13,782 kronor 27 öre av det för virkesaffären ifråga utlagda beloppet, och åberopade han som skäl för denna hemställan, att avverkningen omfattat endast 2,670 stycken träd, därav 1,115 torra, att det av kronan återtagna partiet vid ny försäljning betingat endast 59 öre per träd, att det av honom avverkade partiet borde värderas i överensstämmelse härmed, att hans grannar Johan Holmgren och medlemmar av familjen Holmner medgivits icke blott att utan erläggande av skadestånd

återlämna icke avverkat skogsvirkesparti utan jämväl medgivits en nedsättning i priset å det avverkade virket med 50 procent samt att hans ekonomiska ställning blivit genom ifrågavarande affär undergrävd. I överansökningen avgivna yttranden av överjägmästaren i Umeå distrikt och jägmästaren i Mellersta Stensele revir hemställde dessa om nedsättning av köpeskillingen, jägmästaren efter enahanda grunder, som medgivits beträffande ovan omförmälda Holmgren och medlemmar av familjen Holmner. Överjägmästaren hemställde, att köpeskillingen måtte nedsättas med 6,123 kronor, motsvarande en av Persson uppgiven skuld till Sandviks ångsågsaktiebolag.

Länstyrelsen i Västerbottens län tillstyrkte under hänvisning till överjägmästarens och jägmästarens ovan angivna yttranden, att Persson måtte erhålla ersättning efter samma grunder, som medgivits förenämnda Holmgren m. fl. Genom beslut den 31 mars 1924 fann domänstyrelsen sig icke kunna bifalla framställningen, enär enligt vad i ärendet blivit upplyst och styrelsen under hand inhämtat, en väsentlig skillnad funnes mellan Perssons och Holmgrens m. fl:s fall, då Persson syntes äga en oin-tecknad fastighet, medan Holmgren m. fl., såvitt kunnat utrönas, saknade möjlighet att göra rätt för sig i vidare mån än vad domänstyrelsen ansett sig kunna påfordra.

Sedan Persson hos Kungl. Maj:t anhållit om bifall till sin berörda framställning, avstyrkte domänstyrelsen i utlåtande den 25 augusti 1924 ansökningen, enär Persson icke förebragt något nytt skäl för bifall till ansökningen och Perssons ekonomiska förhållanden icke, enligt vad utredningen givit vid handen, kunde anses dåliga.

Genom beslut den 28 november 1924 överlämnade Kungl. Maj:t efter av domänstyrelsen därom gjord hemställan handlingarna i ärendet till styrelsens prövning, varefter styrelsen genom beslut den 22 december 1924 fann skäligt att på så sätt bifalla Perssons då föreliggande ansökan, att Persson medgavs rätt återbekomma det skadestånd å 3,750 kronor, som han jämlikt styrelsens beslut den 15 januari 1923 fått erlægga.

I en hos Kungl. Maj:t gjord ansökning av den 7 juni 1926 har Persson hemställt, att värdet av det utav honom avverkade virkespartiet måtte fastställas till 1,575 kronor 30 öre och att till honom i följd härav måtte återbetalas 10,037 kronor 77 öre.

I anledning av sistnämnda ansökning har vederbörande jägmästare i yttrande den 13 oktober 1926 uttalat att, ehuru Persson ej torde kunna anses hava juridisk rätt till återbekommande av någon del av den av honom erlagda köpeskillingen för ifrågavarande virke, syntes dock med hänsyn till domänstyrelsens beslut angående återgång av inom andra revir av personer från samma by som Persson gjorda virkesköp och för handen varande omständigheter Persson böra komma i åtnjutande av avkortning å köpeskillingen efter samma grunder som tillämpats beträffande personer från samma by enligt antydda beslut av domänstyrelsen.

Överjägmästaren i Umeå distrikt har i yttrande den 15 oktober 1926 an-
fört i huvudsak följande:

Sökandens uppgifter i sin nu gjorda framställning, att han ej erhållit tillförlitliga uppgifter angående vad den inköpta virkesposten innehöll, torde givetvis icke vara med verkligheten överensstämmande och därför utan all betydelse. Enligt överjägmästarens förmenande vet sökanden mycket väl och visste även då, att länsstyrelsens auktionskungörelse som vanligt innehöll endast uppgift i sammanträngd form av summa trädan-
talet o. s. v. liksom att ingen virkesspekulant — och helt säkert icke heller sökanden — vill riskera att enbart efter sagda kungörelse inropa någon virkespost. Den, som spekulerade på en virkespost, hade naturligtvis först och främst skaffat sig en stämplingslängd, som fritt tillhandahölles av revirförvaltaren eller överjägmästaren, och dessutom själv eller genom ombud åtminstone sett på de stämplade träden. Skulle han icke hava gjort detta, finge han skylla sig själv. Överjägmästaren förklarar sig förvissad om att Persson både sett en verklig stämplingslängd över här ifrågava-
rande post och med all sannolikhet även posten ute i skogen. Att av kronojägaren olämpligt nog lämnade uppgifter om kubikmassan — om verkligen så skett — icke bort läggas till grund för värdering av virkes-
posten, vore uppenbart, då sagda uppgifter sannolikt avsåge hela trädens kubikmassa men av Persson troligen ansetts som kubikmassan av endast gagnvirkesdugliga delen av träden, således givande måhända omkring 30 procent högre resultat, än det verkliga. Bortsett från detta — sanno-
ligt i förtvivlan — mindre tilltalande sätt att förebära otillförlitliga upp-
gifter om virkesposten som anledning till överbetalning, anser sig över-
jägmästaren böra vidhålla sitt förslag i yttrande av den 16 februari 1924 samt hemställer, att sökanden med hänsyn till bland annat, att han under flera år varit en god virkesspekulant, måtte av nåd återfå i runt tal 6,000 kronor för den uppenbarligen överbetalda virkesposten. Slutligen uttalar överjägmästaren att han, trots att andra virkesköpare från sökan-
dens by lyckades på sin tid framhålla sig såsom mera obemedlade och på den grund tillerkänts avsevärda förmåner i form av återgången virkesköp o. s. v., icke är övertygad om, att dessas ekonomiska ställning verkligen varit nämnvärt sämre än Perssons.

Domänstyrelsen har den 28 februari 1928 avgivit infordrat utlåtande över den hos Kungl. Maj:t gjorda ansökningen av den 7 juni 1926.

Med anledning av vad i ärendet anförts därom, att Johan Holmgren och medlemmar av familjen Holmner erhållit nedsättning i köpeskillingen för avverkat virke, har domänstyrelsen anfört, att i de fall, som härvid torde åsyftas, medgivits avskrivningar å de ursprungliga fordringarna med i runt tal 35 procent. Skulle beträffande det av Persson inköpta virkespar-
tiet en nedsättning efter samma grunder äga rum komme detta att med-
föra att till honom skulle återbäras 3,959 kronor 55 öre. Domänstyrelsen ansåge att av överjägmästarens yttrande i ärendet framginge, att Pers-
son väl känt till beskaffenheten av ifrågavarande virkesposter. Vid så-
dant förhållande samt med hänsyn till de vittgående konsekvenser ett bi-
fall till framställningen om återbärande av redan erlagd likvid skulle
kunna medföra, ansåge sig domänstyrelsen för sin del icke kunna till-
styrka att någon del av den inbetalta köpeskillingen återbetalades.

Sedan Persson till jordbruksdepartementet inkommit med en ytterligare skrift i ärendet av den 9 mars 1928 hava, till följd av särskilda remisser, utlåtanden i ärendet avgivits den 31 mars 1928 av länsstyrelsen i Västerbottens län, som överlämnat yttrande av vederbörande landsfiskal med därvid fogad uppgift rörande Perssons ekonomiska ställning ävensom en till länsstyrelsen ingiven skrift från Persson, den 8 maj 1928 av domänstyrelsen ånyo och den 22 oktober 1928 av statskontoret.

Kungl. Maj:t har genom beslut den 14 december 1928 funnit Perssons ifrågavarande ansökning icke föranleda någon Kungl. Maj:ts vidare åtgärd.

Domänstyrelsen har i sitt yttrande över motionen anfört följande.

Styrelsen kunde icke finna att några nya omständigheter framkommit i ärendet, som borde föranleda, att den redan inbetalade köpeskillingen för ifrågavarande virkespost borde till någon del återbetalas till Persson.

Vad särskilt Perssons ekonomi beträffade hade styrelsen med anledning av det infordrade yttrandet låtit verkställa undersökning. Denna hade bestyrkt, att den ekonomiska ställningen kunde betecknas såsom välordnad och att Persson ägde och brukade två hemman, värda respektive 25,000 och 10,000 kronor.

Med hänsyn såväl härtill som till de vittgående konsekvenser ett bifall till framställningen om återbärande av redan erlagd likvid skulle kunna medföra, avstyrkte styrelsen motionärens hemställan.

Då utskottet anser, att framställningar av förevarande slag regelmässigt böra göras till Kungl. Maj:t samt bliva föremål för riksdagens prövning först efter proposition i ämnet, hemställer utskottet,

Utskottet.

att motionen II:139 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 11 maj 1934.

På jordbruksutskottets vägnar:

C. J. JOHANSSON.